

L'OPINIÓ

Any V-Número 325
Preu: 10 cèntims

• BARCELONA • Dissabte, 18 de juny de 1932

Caldrà que el Parlament de la República recapaciti aquests dies de repòs en la discussió de l'Estatut i adquireixi el convenciment que el règim estarà en un inici de fallida en el moment que es pronunciï contra Catalunya

L'Estatut de Catalunya s'aprovarà a pesar de totes les maniobres

UNANIMEMENT LA MINORIA PARLAMENTARIA CATALANA ACORDA, AHIR, L'ACTITUD A SEGUIR D'ARA ENDAVANT EN ELS DEBATS SOBRE L'ESTATUT. ELS DIPUTATS CATALANS ADOPTARAN EN CADA MOMENT EL GEST QUE LA DIGNITAT DE CATALUNYA RECLAMI

AHIR NO FOU REPRESA LA DISCUSSIO DE L'ESTATUT TENINT EN COMPTE L'ESPECTACLE QUE LA CAMBRA HAVIA DONAT DIJOURS

Avui, Lluís Companys resta a Madrid per a entrevistar-se amb el Cap del Govern

PROBLEMA DE LLIBERTAT "NO DEIXAREM QUE ES TRACTI DE LA NOSTRA AUTONOMIA EN BROMA"

La discussió de l'article segon de l'Estatut provocava, dijous, a la Cambra el petit esclat de les passions anticatalanes entre aquells elements tradicionalment enemics de Catalunya i de tot esperit de llibertat i àdhuc entre alguns que es diuen ésser servidors d'un ideari democràtic i defensors d'un sentit liberal de la vida dels pobles.

De resultes d'aquest espectacle que dijous es donava a la Cambra, ahir era suspesa la discussió de l'Estatut fins a dijous vinent, en cerca, mentrestant d'aquella convergència que faci possible seguir endavant la discussió amb la seguretat que els anhels de Catalunya siguin satisfets, seguretat que la República ha de tenir interès en tractar d'aconseguir.

No donem massa importància a aquesta oposició — encara que hagi portat a aquesta suspensió dels debats sobre l'Estatut — oposició que la tenim prevista de bell antuvi i s'anirà repetint, exactament com en l'article primer i ara en aquest segon, a través de la discussió de tota la resta de l'articulat de l'Estatut. Altrament no hi donem importància, perquè a l'hora de votar, l'essència de la llibertat de Catalunya que l'Estatut ha de contenir, no sortirà mediatitzada, puix que les Corts Constituents de la República compten, en general, amb una suma de diputats conscients de la seva responsabilitat en definir-se sobre aquesta matèria, suficient a fer prevaler el dret de Catalunya a governar-se a si mateixa proveïda de tots aquells elements indispensables perquè aquestes funcions de Govern siguin una cosa viva.

Hem estat sempre optimistes. Hem cregut que hi haurà oposició i que l'Estatut no triomfarà sense batalla, però no hem dubtat, ni dubtem, de la victòria de Catalunya, que serà una victòria de la República sobre els seus enemics.

En aquest aspecte no tenim cap por que l'Estatut que surti de les Constituents en surti minimitzat en forma que produïsi un descontent a Catalunya amb dany evident per tant per a la República mateixa. A la confiança que tenim en la majoria dels diputats que han anat a les Constituents enduts d'un noble esperit d'estructurar una República que per les mateixes bases en què descansi, tingui ja una garantia de durabilitat i de consistència, i que per tant han de manifestar-se d'una manera comprensiva — no esperem sinó que es manifestin d'una manera comprensiva — hi afegim la confiança absoluta que tenim en Azaña, cap de Govern i en Luis Bello, President de la Comissió Parlamentària nomenada per la Cambra, perquè examini els problemes estatutaris dels nuclis hispànics que es considerin amb dret a governar-se per si mateixos.

No té per tant cap importància que els senyors Royo, Martín Martín, Balbontín i Rey Mora, entre altres, surtin a defensar la tesi de Primo de Rivera, segons la qual tenim dret a parlar el català en la nostra vida privada i amb les minyones de servei. Llur intel·ligència no arriba a més, i amb aquesta teoria aquests senyors diputats acrediten sense que es necessiti cap més prova, llur deficiència mental i llur curtedat espiritual.

El problema de la llengua és un problema bàsic per a nosaltres, els catalans, perquè és un problema de sentiment i de dignitat. Tenim dret a emprar el català que és la nostra llengua materna; per aquest motiu, en primer lloc: perquè és la nostra llengua materna. I no podem admetre cap imposició d'una altra llengua, perquè en règim liberal i democràtic no ens pot ésser imposat res que pugni amb la nostra lliure voluntat, ni hi pot haver ningú amb prou dret per a imposar-nos-ho. Sentat aquest principi, tenim voluntat de saber el castellà, perquè els catalans som gent civilitzada, amb afany de saber per tant, i el volem saber, encara, per raons espirituals de veïnatge i d'interès.

Nosaltres volem saber el castellà perquè aquest és el nostre afany, no pas perquè ens l'imposin. En aquest sentit hem donat proves d'estar una mica damunt del nivell espiritual general de molts catalans que han vingut a residir amb nosaltres i sabent que el català és l'idioma dels catalans han desdenyat aprendre'l, i no s'han estat de malparlar-ne. Amb el cas bastant comú dels castellans que porten deu i vint anys de residència a Catalunya i no saben el català perquè no l'han volgut saber, contrasta el cas del català de la Universitat Valenciana, que als sis mesos de residència a Barcelona ens honorava donant dues conferències en català, i en català perfecte.

Si les Corts Constituents de la República escoltessin la veu dels que quan es debat aquesta qüestió demostren llur misèria mental, intentant jungir

(CONFERENCIA DE DOS CUARTOS DE DUES DE LA MATINADA AMB EL NOSTRE CORRESPONSAL A LA CAPITAL DE LA REPUBLICA, FRANCESC MADRID)

Aquesta tarda no hi ha hagut debat parlamentari sobre l'Estatut. Després de l'absurda obstrucció d'ahir, i com sigui que la Comissió d'Estatuts no ha trobat encara la fórmula de "conllevar" les esmenes radicals presentades a l'article segon a l'esperit del dictamen i a la voluntat de Catalunya, no s'ha discutit l'Estatut avui per tal que dijous pugui haver-hi nou redactat. Però, com ja vàrem dir ahir, la posició obstruccionista va prendre un caràcter que no havia tingut fins ara, i que seria convenient tenir en compte: que l'Estatut s'ha de discutir seriosament. La sessió de dijous no tingué dignitat parlamentària. Eren un seguit de cops baixos — per emprar un lèxic esportiu —, sense la noblesa del debat parlamentari.

La minoria catalana s'ha reunit a les quatre d'aquesta tarda fins a dos quarts de sis. En aquesta hora i mitja hi ha hagut un seguit d'intervencions molt interessants de gairebé tots els parlamentaris i, pel que sabem, podem assegurar que s'ha dibuixat concretament la conducta a seguir des del proper dijous. Quina és aquesta conducta? No la podem pas esbravar. Les actituds parlamentàries es determinen en cada moment i anunciar el que es pensa fer davant de cada cas és advertir innecessàriament l'adversari que o bé pot provocar el llançament d'una conducta, si és que li interessa pel seu joc, o bé pot cercar fórmules que li garanteixin un èxit.

El que sí podem dir és que la minoria catalana, des de l'Esquerra a la Dreta, ha pres una actitud, i aquesta actitud tindrà la seva aplicació en tots els casos necessaris. Els periodistes han interrogat els parlamentaris catalans, però aquests prengueren l'a-

cord de no dir un sol mot de la reunió. És a dir, doncs, que tot el que es digui als diaris sobre els acords presos, seran simples suposicions.

El senyor Companys m'ha dit: —No deixarem que es tracti de la nostra autonomia en broma. Sembla que s'ha esvaït el sentit del discurs del president del Consell, davant del qual nosaltres ens vàrem sentir esperançats. A cada moment el gest dels diputats catalans tindrà el to que calgui per a la dignitat de Catalunya. Jo no sóc partidari d'actituds descompassades i excessives, però els que em coneixen saben prou bé queestic sempre al meu lloc.

Les minories parlamentàries, en saber la reunió de la catalana, han volgut esbrinar de totes passades el què podien haver acordat. Sembla que el cap del Govern tindrà una conversa amb el senyor Lluís Companys. Amb aquest objecte, Companys no es mou de Madrid fins avui al vespre, per tal de treballar dins l'ambient en què es desenvolupa la qüestió plantejada.

Un parlamentari castellà, amic de les reivindicacions catalanes, ha dit: —Seria lamentable que en aquests moments, pel xafardeig d'uns diputats inexistents, es trenqués la relació dels representants de Catalunya amb els de la resta del país. Seria un trencament que no podria salvar una crisi. No creiem que arribi el cas, perquè s'imposarà el seny de tots com s'imposava a cada pas quan la discussió de la Constitució. Aleshores, que era molt més perillós que ara, es varen trobar fórmules satisfactòries. Cal esperar, doncs, que es trobin també en aquest cas. De cap de les maneres es pot pensar en actes greus. Cal que tots els llavis, els de Catalunya i els d'Espanya, tinguin la necessària discreció per a salvar el

moment difícil, i confiar que d'ací a dijous es mouran els ressorts parlamentaris precisos, perquè tant Catalunya com la República, en surtin beneficiats. Altra cosa fóra satisfer l'interès dels monàrquics, de tots els enemics de la República que desitgen un divorci semblant.

Cal anar amb compte amb les declaracions que es vulguin fer i les actituds que es puguin prendre. És un moment difícil, però no impossible de superar. Perquè no és impossible cal confiar en el seny de tots. El senyor Alba, el senyor Alvarez i el senyor Royo, han estat molt satisfets que l'Estatut hagués trobat un "impasse" a l'article segon. Estiguin tranquils. Penseu que més "impasse" va ésser per a Catalunya la Dictadura, i la Dictadura va caure. Estiguin tranquils que tot s'arranjarà, a pesar de les seves intervencions per a dificultar-ho.

LA REDACCIO DE L'ARTICLE SEGON

Madrid, 17. — El problema de l'Estatut català ha entrat a la seva fase més interessant. La comissió s'ha reunit i ha acordat acceptar l'esmena següent:

"Toda disposición o resolución oficial dictada dentro de Cataluña deberá ser redactada en ambos idiomas. La notificación se hará en la misma forma, caso de solicitarlo la parte interesada."

Signen l'esmena els diputats senyors Peñalva, Ruiz Funes, Polanco, Carreras, Sánchez Cobiza, Vicente Gómez i Coca.

Aquesta esmena significa la tesis contrària dels federals i es va acordar amb el vot en contra del ponent de la Comissió i representant dels federals senyor Valle.

Aquest va manifestar als periodistes que mantenia el principi, encara que considerava que era una qüestió de poca importància, perquè la qüestió de l'idioma és un fet viu que no es pot negar.

El senyor Rey Mora va manifestar que aquesta qüestió és el primer escut que es presenta en la discussió de l'Estatut. Va afegir que els radicals estan disposats a mantenir la seva esmena, costi el que costi, i va assenyalar el fet anticonstitucional de què el senyor Bello refusés una esmena que ja havia acceptat la Comissió.

El senyor Unamuno es proposa intervenir també, i, segons va manifestar, als corredors de la Cambra, ho farà per a dir la veritat, per a manifestar que la discussió s'està furtant al Parlament.

Els de la Comissió d'Estatuts varen manifestar que no podien arribar a acceptar vots particulars incompatibles, com el que significa aquesta esmena, perquè l'Estatut és conseqüència del plebiscit, i, per tant, expressió de la voluntat del poble català.

(Segueix a la pàgina 10)

L'OBRA DE L'ESQUERRA A L'AJUNTAMENT

Disc d'assenyalament que serà posat al voltant de les portes dels grups escolars de Barcelona, per la Comissió municipal de Cultura. Dibuix de Miquel Soldevila.